

РЕЦЕНЗІЯ

кандидата педагогічних наук, доцента

Грінченко Алли Миколаївни

на кваліфікаційну наукову працю

СЯО ГУЙЯН

«ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ФОРТЕПІАНО ДО РОБОТИ З УЧНЯМИ-ПОЧАТКІВЦЯМИ НА ЗАСАДАХ МИСТЕЦЬКОЇ ІННОВАТИКИ»,

представлену на здобуття наукового ступеня доктора філософії
зі спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)

На сучасному етапі проблема пошуку та застосування інноваційних технологій, які можуть бути застосовані саме в процесі музичного навчання турбує викладачів різних держав. Ускладнення мистецько-освітньої галузі зумовлено наслідками пандемії, а саме, застосуванням дистанційної форми навчання на основі інформаційно-комунікативних технологій. В межах даного має задовольнятися потреба дітей і молоді у якісному навчанні та їх можливості самореалізуватися через активне музикування та навчання гри на фортепіано. Особливо проблема загострюється у навчанні дітей-початківців. Якщо в Україні існує розгалужена система мистецьких шкіл, то в Китаї шкіл бракує і традиційно навчаються у приватному форматі. Водночас, мистецько-освітній простір змінюється під впливом нової віртуально-естетичної реальності. Це стає чинником розвитку мистецької інноватики. Отже, акцентується увага на якісній підготовці майбутніх учителів і викладачів мистецький дисциплін та актуалізується питання опанування інноваціями у викладанні гри на фортепіано.

Визначна Сяо Гуйян низка суперечностей доводить актуальність здійсненого дисертаційного дослідження, а саме: між впливом культурних інновацій, зокрема, розвитку феномену мистецької інноватики в освіті та слабким їх врахуванням у методичній підготовці майбутніх викладачів фортепіано; між орієнтацією методичної підготовки майбутніх викладачів фортепіано на традиційні, перевірені часом методики викладання та об'єктивно зміненими умовами навчання гри на фортепіано учнів-початківців, зокрема, різновіковим їх контингентом; важливість формування підготовленості майбутніх викладачів фортепіано до роботи з учнями-початківцями на засадах мистецької інноватики та відсутністю критеріїв і показників її оцінювання.

Тема дисертаційного дослідження Сяо Гуйян входить до тематичного плану науково-дослідної роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» та становить

частину наукової теми «Теорія і методика підготовки майбутніх фахівців мистецького та мистецько-педагогічного профілю в контексті соціокультурної парадигми» (реєстраційний номер 0120U002017). Тему дисертаційного дослідження затверджено вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського». Протоколом від 24.12.2021 року № 7.

У дослідженні представлено розв'язання проблеми підготовки майбутніх викладачів фортепіано до роботи з учнями-початківцями на засадах мистецької інноватики, що сприяє формуванню підготовленості майбутніх викладачів фортепіано гармонійно поєднувати важливі та напрацьовані роками традиційні методи навчання гри на фортепіано з новаціям.

Серед значущих положень наукового дослідження Сяо Гуйян можна відзначити ґрунтовне визначення поняття «підготовленість майбутніх викладачів фортепіано до роботи з учнями-початківцями», яке представлено як професійну інтегровану якість, яка поєднує виконавську та методичну підготовку і забезпечує здатність поєднувати традиційно необхідні методики викладання фортепіано з розвивально-освітнім ресурсом мистецької інноватики, що відповідає потребам здобувачів вищої музичної та музичено-педагогічної освіти у викладацькій самореалізації та забезпечує конкурентоспроможність на ринку праці.

Привертає увагу функціональна побудова компонентів ключового поняття та їх конструктів. Функціональність утворює системний взаємозв'язок між компонентами. Перший компонент – «мотивації до викладацької діяльності», виконує викладацько-мотиваційну функцію; другий компонент – «орієнтація в традиційних та інноваційних формах викладання мистецтва», виконує інноваційно-компетентнісну функцію; третій компонент – «культура мистецької інноватики в художньо-комунікативному процесі навчання гри на фортепіано», виконує творчо-комунікативну функцію; четвертий компонент – «інноваційно-творча ініціатива у викладацькій діяльності» виконує інноваційно-праксеологічну функцію.

Безперечно науковою глибиною відзначаються методологічні засади дослідження, що дало змогу сконцентрувати увагу на сукупності наукових підходів, які є актуальними сучасному соціокультурному середовищі та мають потенціальний ресурс застосування як у контексті професійної підготовки майбутніх викладачів фортепіано. Науковими підходами обрано: аксіологічно-інтенціональний; компетентнісно-інноваційний; художньо-комунікативний та творчо-емерджентний. На їх основі обґрунтовано наступні педагогічні принципи: стимулювання інтенцій професійно-викладацької самореалізації та орієнтації на викладацьку діяльність як професійну та особистісну цінність;

орієнтація на інновації мистецької освіти та проєктування фортепіанно-викладацьких траєкторій за інноваційними ознаками; художньо-творчої комунікативної взаємодії усіх учасників освітнього процесу, та опосередкованого художнього спілкування; свідомого організаційного розмаїття фортепіанного навчання та єдності традицій фортепіанної педагогіки і новацій мистецької освіти

Слід звернути увагу на доцільно обрані педагогічні умови (когніфікація та рефлексія психолого-педагогічних проблем викладання фортепіано учням різних вікових категорій; стимулювання ціннісного ставлення до розв'язання проблемних ситуацій фортепіанного навчання; розширення теоретико-методичної бази мистецько-інноваційної компетентності викладання фортепіано; створення художньо-образної та креативної атмосфери фортепіанного навчання; гнучке системне запровадження інтеграції елементів різних художньо-творчих інновацій) та їх поетапне впровадження які цілеспрямовано впливали на відповідний компонент підготовленості майбутніх викладачів фортепіано до роботи з учнями-початківцями на засадах мистецької інноватики.

Не викликає сумніву практична значущість дисертаційного дослідження Сяо Гуйян, а саме, розроблене методичне забезпечення: метод дуетного відтворення фортепіанної фактури, створення карти інваріантних методів задля розв'язання завдання з учнями різних вікових категорій, створення банку методичних ресурсів задля розв'язання типових складних завдань в різних художньо-образних контекстах; метод аудіо-анкетування, бліц-анкетування, міні проєктів за образною тематикою; добір репертуару для створення проєктних заходів, «опосередкованого художнього спілкування», застосування ІКТ та віртуальної естетики в проєктних заходах; метод on-line гостьової присутності, виконавська презентація музичних творів, метод гедоністично-позитивної зміни настрою, метод психологічної доцільності.

Оцінюючи зміст та структуру дисертації, констатуємо, що науковий апарат сформульовано кваліфіковано; поставлені завдання реалізуються поетапно і висвітлюються у змісті трьох розділів дисертації (теоретичному, методологічному, експериментальному). Про достатню повноту викладу основних результатів дисертації Сяо Гуйян свідчить висвітлені основні положення кваліфікаційної наукової праці в низці публікацій, зокрема в 7 публікаціях автора, з яких 1 – у співавторстві. Із них: 3 – у фахових виданнях України, 3 – статті апробаційного характеру (1 - зарубіжна). Статті написані українською мовою. На підставі зазначеного можемо стверджувати, що дисертація повністю відповідає спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво).

Дискусійні положення та зауваги до змісту дисертації:

1. Дослідник у тексті дисертації та у додатках не вказує, якій саме адаптований нотний матеріал застосовується для дорослих початківців.
2. З тексту експерименту не зрозуміло, чи передбачено методикою застосування проєктних заходів у реальному експерименті.

Зазначені зауваження мають рекомендаційний характер і не впливають на позитивну оцінку дисертаційного дослідження.

Висновок про відповідність кваліфікаційної наукової праці чинним вимогам.

Дисертація Сяо Гуйян «Підготовка майбутніх викладачів фортепіано до роботи з учнями-початківцями на засадах мистецької інноватики» представлена на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво) є актуальним, оригінальним і завершеним дослідженням, в якому виконано поставлені наукові завдання та представлено науково обґрунтовані результати. Сяо Гуйян продемонстрував володіння методологією наукової діяльності та спроможність продукувати результати дослідження в освітній процес вищих навчальних закладів.

Рецензована кваліфікаційна наукова праця відповідає чинним вимогам п. п. 6, 7, 8, 11 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженому Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, а його автор, Сяо Гуйян, заслуговує на присудження ступеня доктора філософії зі спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво).

Рецензент:

Кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри музично-інструментальної підготовки
ДЗ «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К.Д. Ушинського

 Алла ГРІНЧЕНКО

